

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

De Korenbloem

Kwaliteitsonderzoek

vroegschoolse educatie

Datum vaststelling: 26 februari 2019

Samenvatting

De inspectie heeft op 26 november 2018 een onderzoek uitgevoerd in groep 1 en 2 van basisschool de Korenbloem. De reden voor dit onderzoek is dat de gemeente waarin de basisschool is gevestigd, meedoet aan een pilot. In deze pilot Herijken toezicht op voor- en vroegschoolse educatie (vve) en kinderopvang onderzoeken we onder andere of de gemeente en de schoolbesturen zicht hebben op de kwaliteit van de locaties en of zij zorgen voor verbetering van de kwaliteit. Met locaties bedoelen we kinderdagverblijven en de groepen 1 en 2 van basisscholen. Daarom hebben we op meerdere locaties in de gemeente Raalte een onderzoek uitgevoerd.

Wat gaat goed?

De kwaliteit van het onderwijs in de groepen 1 en 2 is voldoende. De leraren stimuleren de ontwikkeling van de kleuters op het gebied van taal en rekenen. Ook is er een taalklas zodat de kleuters nieuwe (Nederlandse) woorden leren.

De leraren van de groepen 1 en 2 houden bij hoe het met een kleuter gaat. Vervolgens zorgen ze ervoor dat de kleuters extra aandacht en hulp krijgen als ze iets nog moeilijk vinden. Voor de kleuters die de les juist makkelijk vinden, zijn er extra opdrachten en werkjes. De sfeer in de groep vinden we prettig, want de leraren gaan op een positieve manier met de kleuters om.

De directie en het team werken veel samen met anderen. Er zijn onder andere goede contacten met de peuterspeelzaal en het kinderdagverblijf. Er komt een nieuw gebouw waarin zij samen willen werken aan goede kinderopvang en onderwijs voor alle kinderen.

De directie van de Korenbloem maakt jaarlijks een plan waarin staat wat goed gaat en wat beter kan. Ook volgen de leraren van de groepen 1 en 2 scholingen om beter te worden in hun werk.

Wat kan beter?

De school kan meer rekening houden met ouders die thuis geen Nederlands spreken. De leraren kunnen ouders bijvoorbeeld spelletjes en boekjes meegeven, zodat ze thuis ook meer kunnen oefenen met hun kleuter. De directie kan de informatie voor ouders eenvoudiger opschrijven.

Bestuur: mijnplein

Bestuursnummer: 40894

School: De Korenbloem

Totaal aantal leerlingen: 367

Totaal aantal leerlingen in de groepen 1 en 2: 80

Percentage gewichtenleerlingen op de school 1 oktober 2017: 12,5

BRIN: 10XS

Wat moet beter?

Er zijn geen punten die beter moeten.

Vervolg

Elke vier jaar voeren we een onderzoek uit op elke school. We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het kwaliteitsonderzoek	5
2.	Hoofdconclusie en vervolg	6
3.	Resultaten van het onderzoek in de groepen 1 en 2	7
4.	Reactie van het bestuur	12

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook bij groep 1 en 2 van de Korenbloem.

Werkwijze

Wij vormen onze oordelen door de onderwijspraktijk van groep 1 en 2 van de school te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en Primair Onderwijs.

Standaarden voor de vroegschool	Onderzocht
Onderwijsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Didactisch handelen	•
OP4 (Extra) ondersteuning	x
OP6 Samenwerking	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd in de groepen 1 en 2, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, leraren groep 1 en 2, interne begeleiders en directieleden. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de directie van de school, de interne begeleiders en een vertegenwoordiger van het schoolbestuur.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de oordelen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Beoordelingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- O** Onvoldoende
- V** Voldoende
- G** Goed

2. Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk geven we de oordelen en de conclusie van het onderzoek in groep 1 en 2 van de Korenbloem.

Conclusie

We beoordelen de kwaliteit van de vroegschoolse educatie in de groepen 1 en 2 van de Korenbloem op de onderzochte standaarden als voldoende.

We constateren dat de leraren van de groepen 1 en 2 op een positieve manier met de kleuters omgaan. Zij werken, net als de pedagogisch medewerker van de taalklas, aan het inlopen van (taal)achterstanden bij kleuters en hebben tevens aandacht voor de kleuters die meer uitdaging nodig hebben. De directie van de Korenbloem werkt samen met het team, de peuterspeelzaal en het kinderdagverblijf aan het ontwikkelen van een (nieuw te bouwen) kindcentrum. Zij hebben een gezamenlijke visie en weten waar ze samen naar toe werken om de kwaliteit van het onderwijs verder te verhogen. De werkwijze op de Korenbloem is planmatig en cyclisch.

Context

Basisschool de Korenbloem is tijdelijk gehuisvest op twee locaties in de gemeente Raalte. De groepen 1 en 2, de peuterspeelzaal en het kinderdagverblijf zijn gehuisvest op de ene locatie. Op de andere locatie zitten de groepen 3 tot en met 8. De nieuwbouw van een kindcentrum is in ontwikkeling en zal naar verwachting in 2020 gerealiseerd zijn.

In de groepen 1 en 2 zitten in totaal 80 kleuters. 11 van hen hebben een vve-indicatie. De school splitst de kleuters in vier groepen, te weten twee groepen 1, groep 2a en groep 2b.

Op drie momenten in de week krijgen de kleuters met een vve-indicatie een half uur les buiten de groep. In deze taalklas krijgen zij onder leiding van een (externe) pedagogisch medewerker een woordenschataanbod.

De verantwoordelijkheid voor het onderwijs aan nieuwkomers (ONS) valt onder de stuurgroep ONS. Hierin zijn alle Sallandse onderwijsorganisaties verenigd. De stuurgroep heeft de aansturing van de taalklas belegd bij het Expertisecentrum Passend Onderwijs Salland (EPOS).

Afspraken over vervolgtoezicht

We voeren eens in de vier jaar een onderzoek uit bij elk schoolbestuur en op elke school.

3. Resultaten van het onderzoek in de groepen 1 en 2

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de oordelen en de resultaten van het onderzoek in de groepen 1 en 2 van de Korenbloem.

3.1. Onderwijsproces

Onderwijsproces	O	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Didactisch handelen		•	
OP6 Samenwerking		•	

Er is een breed aanbod voor de kleuters

We beoordelen het aanbod op de Korenbloem als voldoende.

De leraren plannen jaarlijks de thema's en de doelen die daarbij horen op de gebieden taal en rekenen. Per thema werken zij dit vervolgens verder uit in tussendoelen en in dagelijkse doelen. De leraren maken daarbij gebruik van de doelen uit het kindvolgsysteem en van de SLO-doelen (die grotendeels overeenkomen). Dit gebeurt op gedegen wijze. Daarnaast gebruiken de leraren een methode voor woordenschat. De kleuters met een (risico op een) taalachterstand krijgen in aanvulling op hetgeen in de klas plaatsvindt op drie momenten in de week woordenschatlessen in de taalklas. Tot slot zien we dat de school een aanbod burgerschap heeft.

Naast deze positieve punten zien we twee mogelijkheden voor verbetering. Ten eerste betreft dit het aanbod voor de sociaal-emotionele ontwikkeling. We constateren dat er in de groepen 1 en 2 aandacht is voor de sociaal-emotionele ontwikkeling. Dit sluit aan op de manier van werken binnen de school waarbij een pedagogische leerlijn centraal staat. Het is echter niet duidelijk of sprake is van een beredeneerd aanbod waarmee wordt voldaan aan de tussendoelen voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kleuters. Door dit aanbod te beschrijven, kan de school laten zien dat hieraan wordt voldaan. Ten tweede constateren we dat het aanbod van de taalklas en het thematische aanbod in de groepen 1 en 2 niet op elkaar aansluiten. Er vindt ook geen overleg plaats over de afstemming tussen het aanbod. Vanuit de kleuters geredeneerd, mist een samenhang tussen wat zij leren in de groep en buiten de groep.

De leraren hebben zicht op de ontwikkeling van de kleuters

De standaard 'Zicht op ontwikkeling' beoordelen we als voldoende. De

leraren hebben goed zicht op de ontwikkeling van de kleuters bij binnenkomst in groep 1. Ze maken daarbij gebruik van de informatie uit het kindvolgsysteem die zij van de voorschoolse voorzieningen krijgen. Ook vullen ouders een uitgebreid intakeformulier in en vindt bij de oudste van het gezin een huisbezoek plaats.

Om de ontwikkelingen van de kleuters in beeld te brengen, gebruiken de leraren een gestandaardiseerd volginstrument. In groep 2 nemen zij in aanvulling daarop kleutertoetsen af. Vervolgens kijken zij welke kleuters een extra aanbod dienen te krijgen. Zij zetten dit voor taal en rekenen weg in hun planning en evalueren dagelijks wat de mogelijke volgende stappen zijn. In een 'reparatieweek' komen eventuele niet behaalde doelen nogmaals aan bod. Hiermee realiseren de leraren een cyclische zorgstructuur van doelen stellen, uitvoeren en evalueren. Voor de sociaal-emotionele ontwikkeling kunnen de leraren op de dagplanning meer beschrijven waaraan zij werken.

De pedagogisch medewerker van de taalklas beschrijft drie keer per week welke woorden zij heeft aangeboden en of er bijzonderheden zijn die van belang zijn voor de leraren van groep 1 en 2. Andersom gebeurt dit niet. Door informatie over de kleuters over-en-weer uit te wisselen kan beter ingespeeld worden op wat de kleuters nodig hebben.

De leraren zorgen voor betrokken kleuters

We beoordelen het didactisch handelen van de leraren als voldoende. Tijdens het onderzoek hebben we samen met een observant van de school meerdere momenten in de groepen 1 en 2 (delen van) lessen geobserveerd. Ook waren we in de taalklas. Aangezien deze leraar niet in dienst is van de school nemen we de uitkomst van die observatie niet mee.

We zien dat de leraren op een positieve manier met de kleuters omgaan. De kleuters weten wat er van hen wordt verwacht en de leraren spreken hen aan op hun zelfstandigheid. Door duidelijke regels en structuren in de groep weten de kleuters wat er van hen wordt verwacht. De lokalen zijn (taal)rijk ingericht met aantrekkelijke materialen om ontdekkingen mee te doen. De kleuters zijn hierdoor betrokken bij het spel.

In de vraagstelling van de leraren horen we dat zij afstemmen op de verschillende niveaus in hun groep. Ook stemmen de leraren de werkjes af op wat de kleuters al wel of nog niet kunnen. Echter, als we specifiek kijken naar de kleuters die extra begeleiding nodig hebben, dan zien we mogelijkheden om dit meer in de klas te laten plaatsvinden. Er vindt nu wel spelbegeleiding plaats, bijvoorbeeld in de hoeken, maar een kleine kring zien we alleen buiten de groep in de taalklas.

De samenwerking krijgt nog verder gestalte in het kindcentrum

De samenwerking met alle partners rondom de school vinden we van voldoende kwaliteit.

Als eerste noemen we de samenwerking met de voorschoolse voorzieningen. Er vindt regelmatig overleg plaats met de pedagogisch medewerkers van peuterspeelzaal de Stoppeltjes. Bij peuters met een vve-indicatie vindt, zoals eerder beschreven, een warme overdracht plaats tussen de pedagogisch medewerkers, de leraar van groep 1 en de ouders. Van een inhoudelijke doorgaande lijn is gedeeltelijk sprake. Deze lijn zal verder worden uitgebouwd en verbeterd ten behoeve van de intensievere samenwerking na realisatie van de nieuwbouw van het kindcentrum.

Ten tweede vindt samenwerking plaats met externe (zorg)partijen. Daarbij gaat het onder andere om de samenwerking met de taalklas van EPOS, maar ook met bijvoorbeeld de logopedie en het audiologisch centrum. De intern begeleiders geven aan dat sprake is van fijne contacten. Tevens verwijzen de leraren de ouders van nieuwkomers naar de voorleesexpressie. De ouders met wie we spraken, geven aan dat zij hierover heel tevreden zijn.

Ten derde gaat het bij de samenwerking om het betrekken van ouders. Vanuit de taalklas krijgen ouders een schrift mee naar huis met daarin afbeeldingen van woorden die ook thuis geoefend kunnen worden. Hoewel de school op verschillende manieren ouders informeert over wat er op school gebeurt, zien we dat dit niet altijd helder is voor de ouders die thuis geen Nederlands spreken. Er liggen zodoende mogelijkheden om ouders meer te betrekken, bijvoorbeeld door het meegeven van spelmaterialen en themaboekjes naar huis of door ouders vaker uit te nodigen op school.

Tot slot gaat het om het samenwerken aan resultaten van de vroegschoolse educatie. De directie van de Korenbloem levert jaarlijks aan de gemeente resultaatafspraken aan. Daarbij kijkt de gemeente of de doelgroepkleuters de afgesproken norm hebben behaald. De school heeft dit in voldoende mate in beeld. Uit de gesprekken bleek dat de opgestelde norm voor alle doelgroepkleuters dezelfde is, en dat daarbij geen rekening wordt gehouden met de specifieke achtergrondkenmerken op grond waarvan de vve-indicatie is verstrekt. Dit is een punt dat op gemeentelijk niveau besproken zou kunnen worden.

3.2. Kwaliteitszorg en ambitie

 Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

In het kwaliteitszorgsysteem is aandacht voor het jonge kind

De kwaliteitszorg op de Korenbloem is van voldoende niveau. De directie van de Korenbloem hanteert een kwaliteitszorginstrument waarmee in beeld wordt gebracht wat al goed gaat en wat beter kan. Periodiek vraagt de school daarom aan de leraren, de ouders en de leerlingen hoe zij aankijken tegen de kwaliteit. Tevens hebben de directie en het team de resultaten van de leerlingen in beeld, waaronder die van de kleuters. Daarnaast leggen zij bovendien klassenbezoeken af om de kwaliteit van het pedagogisch-didactisch handelen van de leraren te waarderen. De uitkomsten van bovenstaande instrumenten leidt jaarlijks tot een operationeel werkplan. Hierin brengt de school heldere prioriteiten aan. Dit schooljaar staat de gezamenlijke visie-ontwikkeling in het kindcentrum centraal.

We zien twee mogelijk te verbeteren punten. Zo kan de directie ten eerste de kwaliteit van de observaties in de groepen 1 en 2 versterken door het gebruik van een observatie-instrument dat passend is bij het kleuteronderwijs. Ten tweede is de stuurgroep ONS verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs in de taalklas. De school heeft er alle belang bij dat deze kwaliteit op orde is en waar nodig verbeterd wordt. Dit is een aandachtspunt voor de stuurgroep ONS.

Een kwaliteitscultuur waarin eigenaarschap centraal staat

De kwaliteitscultuur op de Korenbloem vinden we professioneel. De directie en het team werken vanuit een gezamenlijke visie aan het realiseren van goed onderwijs. De teamscholingen zijn erop gericht dat zowel de leraren als de pedagogisch medewerkers van de peuterspeelzaal en de kinderopvang eenzelfde taal spreken. Tevens is er ruimte voor het volgen van individuele scholingen. We vinden het mooi om te zien dat de leraren van de groepen 1 en 2 gezamenlijk lessen voorbereiden. Het eigenaarschap staat niet alleen in de groepen, maar ook op schoolniveau centraal.

De verantwoording is op orde en kan tegelijkertijd verbeterd worden

De school legt in de schoolgids verantwoording af over de doelen en resultaten van het onderwijs. Elke twee jaar vraagt de medezeggenschapsraad een ouderpanel om te reflecteren op het onderwijs. De directie benut deze uitkomsten en gaat met de door ouders geconstateerde verbeterpunten aan de slag. Met het bestuur vinden monitorgesprekken plaats. Het onderwijs aan het jonge kind en de vroegschoolse educatie maken hier deel van uit.

Ook is er voor ouders per groep een app waarin onder andere foto's gedeeld worden. Hiermee kunnen ouders zicht krijgen op wat er gebeurt in de groepen.

Specifiek voor ouders is er een informatiebrochure opgesteld waarin de directie beschrijft hoe het onderwijs aan het jonge kind eruit ziet. Ook heeft de school een brochure over de pedagogische lijn van de school met tips waar ouders thuis mee aan de slag kunnen. Deze informatie is, net als bijvoorbeeld de website van de school en zorgformulieren die ouders krijgen, te weinig afgestemd op de ouders voor wie Nederlands niet de eerste taal is. De directie zou hiermee meer rekening kunnen houden, gezien de achtergrondkenmerken van de ouders en de leerlingenpopulatie in groep 1 en 2.

4. Reactie van het bestuur

Hieronder geeft het bestuur een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft het bestuur aan hoe de school hiermee ten aanzien van groep 1 en 2 mee aan de slag gaat.

Het bestuur en de schoolleiding onderschrijven het beeld wat het rapport geeft. Op een aantal specifieke onderdelen willen wij nog een nadere toelichting of aanscherping geven. Het gaat om de onderstaande onderwerpen:

Pagina	Tekst rapport	Aanpassing
2	De directie kan de informatie voor ouders eenvoudiger opschrijven.	De directie onderschrijft dit en zal hierop actie ondernemen. Daarbij zal men aansluiten bij het beleid wat betreft oudercontacten zoals dat in Salland breed is vastgesteld.
7	Het is echter niet duidelijk of sprake is van een beredeneerd aanbod waarmee wordt voldaan aan de tussendoelen voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kleuters.	Er is wel een beredeneerd aanbod waar is ingebed in de visie van de school geënt op The Leader in Me. Het aanbod en de doelen zullen nog wel in een document explicieter beschreven gaan worden.
7	Ten tweede constateren we dat het aanbod van de taalklas en het thematische aanbod in de groepen 1 en 2 niet op elkaar aansluiten. Er vindt ook geen overleg plaats over de afstemming tussen het aanbod. Vanuit de kleuters geredeneerd, mist een samenhang tussen wat zij leren in de groep en buiten de groep.	De directie onderschrijft beide constatering. Om te komen tot een betere afstemming tussen de taalklas en het aanbod in de groepen 1-2 zal de schoolleiding dit met de betrokken leerkrachten in kaart brengen om te komen tot een betere aansluiting.
9	Uit de gesprekken bleek dat de opgestelde norm voor alle doelgroepkleuters dezelfde is, en dat daarbij geen rekening wordt gehouden met de specifieke achtergrondkenmerken op grond waarvan de vve-indicatie is verstrekt. Dit is een punt dat op gemeentelijk niveau besproken zou kunnen worden.	Op gemeentelijk niveau is de monitor beschreven. De opmerking van de inspectie zal daarom naar de beleidsgroep VVE Salland worden meegenomen.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

